

酷刑

亚洲反死刑网络 PENYIKSAAN

불공정한 재판 قاتونی مشیر/وکیل کا حق

PARUSANG KAMATAYAN

不公平審判 ASIA 死刑

死刑に反対するアジア・ネットワーク

不公审判 TORTYUR ความบริสุทธิ์
KEGAGALAN PENEGAKAN Keadilan

사형 DEATH PENALTY
KARAPATANG MAGKAROON NG ABUGADO

고문

強迫自白

處決亞洲
強迫自白

معصومیت/جرم کو قبل از وقت سچ سمجھنا

의무적 사형 부과

ANGGAPAN TIDAK BERSALAH
สิ่งที่จะไม่ผิด

HUKUMAN MATI

การประหารชีวิต

FORCED CONFESSIONS

強制性死刑

誤判

تشدد

무죄추정

SAPILITANG HATOL NA KAMATAYAN

ได้รับการสนับสนุนไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

強迫作出的供述
弁護人をつける権利

PERBICARAAN TIDAK ADIL

MANDATORY DEATH SENTENCES

강제자백

無罪の推定

唯一死刑

قانونی تقاضے پورے کرنے میں قانونی نظام کی ناکامی

NETWORK SA ASYALABAN SA PARUSANG KAMATAYAN

DI MAKATARUNGANG PAGLILITIS

PRESUMED GUILTY
PENGAKUAN PAKSAAN

HUKUMAN MATI MANDATORI

MISCARRIAGE OF JUSTICE

不公正な裁判

聘請律師的權利

การพิจารณาคดีที่ไม่เป็นธรรม

推定有罪

ITURONG NA WALANG SALA HANGGA'T HINDI NAPAPATUNAYAN

판결 오류

การบังคับใช้

死刑

DI MAKATARUNGANG PAGLILITIS

PRESUMED GUILTY
PENGAKUAN PAKSAAN

DI MAKATARUNGANG PAGLILITIS

การประหารชีวิตที่อยุติธรรม
ในภูมิภาคเอเชีย

ยุติการพิจารณาคดีที่ไม่เป็นธรรม ยกเลิกการประหารชีวิต

ANTI
DEATH
PENALTY
ASIA
NETWORK

บทนำ

ในเอเชียแปซิฟิกมีจำนวนผู้ที่ถูกประหารชีวิต มากกว่าพื้นที่อื่นใดในโลกรวมกัน ทั้งยังมีโอกาสที่พวกเขา จะถูกประหารอื่นเนื่องมาจากการไต่สวนคดีอย่างไม่เป็นธรรม ความผิดพลาดของกระบวนการยุติธรรมที่นำไปสู่โทษประหารชีวิต เป็นสิ่งที่ไม่อาจแก้ไขกลับคืน ในเอเชียแปซิฟิกที่ซึ่ง 95% ของประชากรอยู่ในประเทศที่ยังคงมีกฎหมายและมีการใช้โทษประหารชีวิต มีความเสี่ยงอย่างยิ่งที่รัฐจะประหารบุคคลด้วยความผิดพลาดอันเป็นผลมาจากการไต่สวนคดีอย่างไม่เป็นธรรม

“ลูกของดิฉันถูกฆ่าเพราะอาชญากรรมที่เขาไม่ได้ก่อ...ครอบครัวของเราต้องอยู่บนความอับอาย เพื่อนบ้านไม่ยอมคุยด้วยไม่ว่ารัฐบาลสัญญาว่าจะขอโทษหรือชดเชยอย่างไร มันก็สายไปแล้ว”

Wang Tsai-lien แม่ของ Chiang Kuo-ching ซึ่งถูกบังคับให้สารภาพ และต่อมาได้ถูกประหารเมื่อปี 2540 ที่ไต้หวัน

ในเดือนมกราคม 2554 กระทรวงยุติธรรมของไต้หวันยอมรับว่าเป็นความผิดพลาดที่ได้ประหารชีวิตพลทหาร Chiang Kuo-ching ทหารประจำกองทัพอากาศ เมื่อปี 2540 สำหรับคดีฆาตกรรมที่เกิดขึ้นเมื่อ 15 ปีก่อน ทางกรวยอมรับว่าถ้อยคำ “สารภาพผิด” ของเขาเป็นผลมาจากการทรมาน และมีการเร่งรัดตัดสินลงโทษในศาลทหาร ศาลเพิกเฉยต่อข้อกล่าวหาของเขาว่ามีการทรมาน และเพิกเฉยต่อคำอธิบายว่าเขาเป็นผู้บริสุทธิ์ ในเดือนกันยายน 2554 ศาลทหารได้ยกฟ้องคดีต่อ Chiang Kuo-ching อย่างเป็นทางการ โดยมีคำตัดสินว่าคำสารภาพของเขาเกิดขึ้นเนื่องจากถูกบังคับ

กรณีของเขาไม่ใช่เพียงแค่กรณีเดียว ที่ภูมิภาคนี้และที่อื่นๆ ในโลก มีคนได้รับโทษประหารชีวิตเนื่องมาจากการกระบวนการไต่สวนที่ไม่สอดคล้องอย่างชัดเจนกับมาตรฐานการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรมตามหลักสากล

มากกว่าสองในสามของประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้ยกเลิกโทษประหารชีวิต หรือไม่มีกรนำมาใช้อีก จาก 41 ประเทศในเอเชียแปซิฟิก มี 17 ประเทศได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมทั้งปวง มี 9 ประเทศยกเลิกในทางปฏิบัติ และมีหนึ่งประเทศคือ**ฟิลิปปินส์**ที่ยังคงใช้โทษประหารเฉพาะกับความผิดด้านการทหารที่ร้ายแรง (โปรดดูตาราง หน้า 10-11) แนวโน้มที่มุ่งสู่การยกเลิกโทษประหารชีวิตสะท้อนความตื่นตัวมากขึ้นของนักเคลื่อนไหว นักกฎหมาย ผู้พิพากษา สมาชิกวุฒิสภา และสาธารณชนในภูมิภาคนี้ที่มีต่อความไม่เป็นธรรมของโทษประหารชีวิต

อย่างไรก็ตามอีก 14 ประเทศในภูมิภาคนี้ยังคงกำหนดโทษประหารชีวิตเอาไว้ และในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีการลงโทษประหารชีวิต **ไทย**ได้รับฟ้นการประหารชีวิตเมื่อปี 2552 แม้ว่าได้ประกาศเจตจำนงที่จะยกเลิกโทษประหารในแผนแม่บทด้านสิทธิมนุษยชนประจำปี 2552-2557 **ไต้หวัน**ได้เริ่มประหารชีวิตอีกครั้งในปี 2553 หลังจากงดเว้นไปเป็นเวลาสี่ปี แม้ว่าจะมีการประกาศนโยบายยกเลิกโทษประหาร “อย่างช้าๆ” ตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา

© องค์การนิรโทษกรรมสากล

นักกิจกรรมแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล
ประท้วงที่ฮ่องกง เมื่อเดือนมีนาคม 2551

โปรดดูเอกสารแนบกรณีร้องเรียน และให้ลงมือปฏิบัติการช่วยเหลือ

กรณีร้องเรียน

AFTAB BAHADUR

ปากีสถาน

CHIOU HO-SHUN

ไต้หวัน

DEVENDER PAL SINGH

อินเดีย

HAKAMADA IWAO

ญี่ปุ่น

HUMPHREY JEFFERSON

อินโดนีเซีย

LENG GUOQUAN

จีน

REZA SHAH

มาเลเซีย

YONG VUI KONG

สิงคโปร์

เครือข่ายต่อต้านโทษประหารชีวิตแห่งเอเชียแปซิฟิก (Anti Death Penalty Asia Pacific Network - ADPAN) ต่อต้านโทษประหารในทุกรูปแบบ เราตระหนักดีถึงผลกระทบร้ายแรงจากอาชญากรรมที่รุนแรงและเห็นใจผู้เสียหายและครอบครัว แต่เครือข่ายฯ ยืนยันว่าโทษประหารชีวิตไม่ใช่วิธีแก้ปัญหาอาชญากรรมอย่างได้ผล ผู้เสียหายต้องตกเป็นเหยื่อซ้ำจากการไต่สวนคดีอย่างไม่เป็นธรรม ส่งผลให้มีการประหารชีวิตผู้บริสุทธิ์ ส่วนคนร้ายตัวจริงกลับไม่ถูกนำมาลงโทษ โทษประหารชีวิตละเมิดสิทธิที่จะมีชีวิตและเป็นรูปแบบการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แต่ตราบไต่ความเห็นเช่นนี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับตลอดทั่วเอเชียแปซิฟิก นอกจากการต่อต้านอย่างเป็นระบบแล้ว เรายังต้องพยายามประกันว่ามีการเคารพต่อสิทธิที่จะได้รับการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรม สำหรับคนทุกคนที่กำลังเผชิญกับโทษประหารชีวิตอยู่

การไต่สวนคดี อย่างเป็นธรรมคืออะไร?

หลักการพื้นฐานของสิทธิที่จะได้รับการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรม สะท้อนให้เห็นในกฎหมายทั่วโลกและในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ.2491 (Universal Declaration of Human Rights - UDHR) ซึ่งเป็นเสาหลักของกฎหมายสิทธิมนุษยชน โดยมีการขยายความหลักการเหล่านี้ในปี 2509 ในข้อ 14 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights-ICCPR) ซึ่งมีการสรุปไว้ในกรอบหน้า 5 สิทธิที่จะได้รับการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรมมีผลบังคับใช้ตามกฎหมายต่อรัฐภาคีทุกแห่งภายใต้กฎหมายจารีตประเพณีสากล ไม่ว่ารัฐเหล่านั้นจะให้สัตยาบันรับรองสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ในบรรดาประเทศที่ยังคงมีและใช้โทษประหารชีวิตในเอเชียแปซิฟิก มีเฉพาะมาเลเซีย พม่า และสิงคโปร์เท่านั้นที่ยังไม่ลงนามหรือให้สัตยาบันรับรอง ICCPR (โปรดดูตารางหน้า 10-11)

สิทธิที่จะได้รับการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรมในคดีที่มีการลงโทษประหารชีวิต เป็นโทษสูงสุด

ในคดีที่อาจมีโทษถึงขั้นประหารชีวิต หลักการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรมยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นและจะต้องนำมาใช้อย่างจริงจัง ในปี 2527 คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (UN Economic and Social Council - ECOSOC) ได้นำหลักการป้องกันมาใช้เพื่อคุ้มครองสิทธิที่จะได้รับการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรมกรณีของผู้ที่อาจต้องโทษประหารชีวิต (หน้า 5) โดยอยู่บนหลักการที่ว่าสำหรับคดีที่มีการลงโทษประหารชีวิต

“ เป็นเรื่องสากลที่กระบวนการยุติธรรม
อันเหมาะสมย่อมช่วยคุ้มครองฝ่ายจำเลย
แต่กระบวนการยุติธรรมอันเหมาะสมก็ยิ่ง
เป็นกลไกที่สังคมนำมาใช้เพื่อดูแลให้มีการ
ลงโทษอย่างยุติธรรมและเป็นธรรม ”

มาตรการป้องกันควรจะอยู่ในระดับที่ “ สูงกว่าและนอกเหนือ ” การคุ้มครองโดยทั่วไปสำหรับผู้ต้องหาคดีอาญา ทั้งนี้เพราะคดีที่มีการลงโทษประหารชีวิตอาจกระทบต่อสิทธิที่จะมีชีวิต และอาจส่งผลให้มีการพรากชีวิตโดยพลการซึ่งเป็นข้อห้ามตามข้อ 6 (สิทธิที่จะมีชีวิต) ของ ICCPR การตัดสินประหารชีวิตอันเป็นผลมาจากการไต่สวนคดีที่ไม่สอดคล้องต่อมาตรฐานพื้นฐานของการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรม จึงเป็นการละเมิดสิทธิที่จะมีชีวิตของบุคคลผู้นั้น

แม้จะมีแนวปฏิบัติขององค์การสหประชาชาติให้ใช้โทษประหารชีวิตได้เฉพาะกรณีที่เป็นความผิดที่กระทำโดยเจตนาและส่งผลถึงขั้นเสียชีวิต แต่ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกก็ยังคงมีการประหารชีวิตสำหรับความผิดตั้งแต่การค้ายาเสพติดไปจนถึงการลักทรัพย์

ผู้รายงานพิเศษด้านการสังหารนอกกระบวนการกฎหมาย
โดยรวบรัดหรือโดยพลการ (UN Special Rapporteur on
extrajudicial, summary or arbitrary executions)

ในประเทศจีน มีความผิดที่มีระวางโทษถึงขั้นประหารชีวิต 55 ประเภท ปากีสถาน 28 ประเภท ใต้หวัน 49 ประเภทและเวียดนาม 21 ประเภท ส่วนในเกาหลีเหนือ มีการลงโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดทางการเมืองหลายประเภท รวมทั้ง “ ก่อการเพื่อโค่นล้มรัฐบาล ” และ “ ขบถต่อมาตุภูมิ ” ในบางประเทศ มีการบังคับใช้โทษประหารชีวิตต่อความผิดซึ่งตามหลักกฎหมายสากลแล้วไม่อาจถือเป็นความผิดทางอาญาได้เลย อย่างเช่นในปากีสถาน การดูหมิ่นศาสนา มีโทษถึงขั้นประหาร แม้ว่าที่ผ่านมาไม่มีใครที่ถูกประหารตามความผิดดังกล่าว ในอัฟกานิสถาน เคยมีผู้ถูกลงโทษประหารชีวิตเพราะเปลี่ยนนิกายจากอิสลามไปเป็นศาสนาอื่น แม้ว่า “ การทิ้งศาสนาของตน ” ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศอัฟกานิสถานเลย

หลักการสำคัญของการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรม

ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับ

- ◇ ความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมายและศาล
- ◇ ได้รับการพิจารณาคดีอย่างเปิดเผยและเป็นธรรมโดยคณะตุลาการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย มีอำนาจ มีความเป็นอิสระและไม่ลำเอียง
- ◇ มีการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าผิดจริง
- ◇ ต้องไม่ถูกบังคับในการให้การอันเป็นประจักษ์ต่อตนเองหรือสาราภาพผิด
- ◇ ได้รับการไต่สวนคดีโดยไม่ชักช้า
- ◇ อยู่ร่วมในการไต่สวนคดีเพื่อแก้ต่างให้ตนเอง หรือผ่านทนายความที่ตนเป็นผู้เลือก
- ◇ ได้รับสิทธิในการมีทนายความเพื่อช่วยแก้ต่างโดยไม่คิดมูลค่า กรณีที่ไม่สามารถจ่ายค่าตอบแทนได้
- ◇ มีเวลาและได้รับความสะดวกเพียงพอแก่การเตรียมการเพื่อต่อสู้คดี
- ◇ มีสิทธิเรียกพยานฝ่ายจำเลยมาให้ปากคำและการซักถามพยานฝ่ายโจทก์
- ◇ มีการจัดล่ามหรือการแปลภาษาให้กรณีที่ไม่เข้าใจภาษาที่ใช้ในศาล
- ◇ สามารถอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลในลำดับสูงขึ้นไป
- ◇ มีการชดเชยกรณีที่มีการกลับคำพิพากษาให้มีการลงโทษบุคคลนั้น

มาตรการป้องกันของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ที่ต้องโทษประหารชีวิต (2527)

ในประเทศที่ยังไม่ยกเลิกโทษประหารชีวิต อาจมีการตัดสินลงโทษประหารชีวิตบุคคลได้เฉพาะกรณีที่

- ◇ เป็น “ความผิดทางอาญาร้ายแรงสุด” กล่าวคือเป็นความผิดที่กระทำโดยเจตนาและส่งผลถึงขั้นเสียชีวิต
- ◇ เมื่อความผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้รับการพิสูจน์จากพยานหลักฐานที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือจนไม่อาจอธิบายความจริงได้เป็นอย่างอื่น
- ◇ หลังมีการไต่สวนคดีซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรมตามที่กำหนดไว้ใน ICCPR เป็นอย่างน้อย

จะต้องไม่กำหนดให้มีการลงโทษประหารชีวิต

- ◇ สำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีในช่วงเวลาที่เกิดการกระทำความผิด สำหรับบุคคลที่มีอาการทางจิต สำหรับหญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ที่เพิ่งจะคลอดบุตร
- ◇ กรณีที่มีการอุทธรณ์คดีหรือมีขั้นตอนที่จะเปลี่ยนโทษหรือขอภัยโทษ ผู้ที่ต้องโทษประหารชีวิตย่อมมีสิทธิที่จะขอภัยโทษหรือเปลี่ยนโทษ การประหารชีวิตใดๆ จะต้องกระทำเพื่อให้เกิดความเจ็บปวดทรมานน้อยสุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ความท้าทายของสิทธิที่จะได้รับ การไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรม

ในหลายประเทศของภูมิภาคนี้ มีกฎหมายที่ขัดขวางสิทธิที่จะได้รับการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรม ซึ่งปฏิเสธไม่ให้มีกระบวนการยุติธรรมอย่างเหมาะสม แม้ในประเทศที่มีหลักการป้องกันเพื่อคุ้มครองกระบวนการอันควรแห่งกฎหมาย แต่ก็มักไม่มีการนำมาใช้ในทางปฏิบัติ

ศาลยังคงใช้คำสารภาพที่ได้มาจากการทรมานเป็นหลักฐานในการไต่สวนคดีอาญา แม้จะมีข้อห้ามสากลต่อการทรมาน มีการนำระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียวมาใช้สำหรับความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด มีการลงโทษประหารชีวิตให้กับจำเลย มีการลดทอนสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ตามกฎหมาย ไม่ประกันซึ่งการเข้าถึงทนายความทั้งในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังการไต่สวน และในบางประเทศไม่มีการรับรองความเป็นอิสระของศาล และกรณีที่เป็นข้อกล่าวหาด้านความมั่นคงหรือมีวิกฤตทางการเมือง รัฐมักใช้อำนาจของศาลพิเศษเพื่อลงโทษประหารชีวิตต่อบุคคลหลังการเร่งรัดไต่สวนคดี

หลังต้องโทษประหารชีวิต จำเลยย่อมมีสิทธิตามกฎหมายสากลที่จะอุทธรณ์ต่อศาลสูงขึ้นไป ทั้งเพื่อขอลดหย่อนโทษ หรือเปลี่ยนโทษ แต่ในบางประเทศ กลับไม่มีช่องทางเหล่านี้ให้เลย

เจ้าหน้าที่ของรัฐหลายแห่งในเอเชียแปซิฟิกอ้างว่า การบังคับใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นอำนาจหน้าที่โดยเด็ดขาดของหน่วยงานของรัฐแต่ละแห่ง อย่างไรก็ตามการไต่สวนคดีต้องเป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศ กฎหมาย และมาตรฐานเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะในกรณีที่รัฐใช้อำนาจของตนเพื่อดำเนินการพรากชีวิตบุคคล ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่อาจแก้ไขได้

“เราไม่สามารถวิเคราะห์โทษประหารชีวิตแยกจากบริบทที่มีการบังคับใช้โทษดังกล่าวได้...การยอมรับโดยทั่วไปถึงความผิดพลาดของกระบวนการที่นำไปสู่การตัดสินลงโทษและแนวโน้มที่จะมีการบังคับใช้โทษดังกล่าวกับกลุ่มที่อยู่ในส่วนล่างของโครงสร้างสังคม-เศรษฐกิจ (คนยากจน) เป็นข้อโต้แย้งสำคัญต่อการต่อต้านการคงไว้ของโทษประหารชีวิต”

สภาที่ปรึกษานักนิติศาสตร์ของเวทีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเอเชียแปซิฟิก (Advisory Council of Jurists of the Asia-Pacific Forum of National Human Rights Institution) ปี 2543

นักกิจกรรมเพื่อสิทธิมนุษยชนชุมนุมต่อต้านโทษประหารชีวิตในวันก่อนหน้าจะถึงวันต่อต้านโทษประหารชีวิตโลก ที่กรุงไฮเดราบัด ปากีสถาน เมื่อเดือนตุลาคม 2553

การทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายอื่นๆ

กรณีร้องเรียน

AFTAB BAHADUR

ปากีสถาน

CHIOU HO-SHUN

ไต้หวัน

DEVENDER PAL SINGH

อินเดีย

HAKAMADA IWAO

ญี่ปุ่น

HUMPHREY JEFFERSON

อินโดนีเซีย

LENG GUOQUAN

จีน

การทรมานและการปฏิบัติอื่นๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี เป็นข้อห้ามโดยสมบูรณ์ตามกฎหมายระหว่างประเทศ มาตรฐานการได้ส่วนคืออย่างเป็นทางการกำหนดอย่างชัดเจนว่า “ไม่ควรมีการบังคับให้บุคคลให้การอันเป็นปรปักษ์ต่อตนเองหรือสารภาพผิด อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติอื่นๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีขององค์การสหประชาชาติ ระบุว่าข้อมูลที่ได้มาจากการทรมานไม่อาจนำไปใช้เป็นพยานหลักฐานในศาลได้ แต่ประเทศส่วนใหญ่ในภูมิภาคที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิต ยอมให้มีการใช้การทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายเพื่อเป็นหนทางให้เกิดการสารภาพได้ (โปรดดูตารางหน้า 10-11) แม้ว่ากฎหมายในประเทศตนจะห้ามการกระทำดังกล่าว ศาลมักจะเพิกเฉยต่อหลักฐานว่ามีการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายและสั่งให้ลงโทษประหารชีวิตบุคคล

“คำพิพากษาที่ผิดพลาดเกือบทุกครั้งในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเป็นผลมาจากการสอบปากคำอย่างผิดกฎหมาย”

รองอัยการสูงสุดของสำนักอัยการสูงสุด ประเทศจีน 2549

จีนให้สัตยาบันรับรองอนุสัญญาต่อต้านการทรมานในปี 2541 และกฎหมายของจีนก็ห้ามใช้การทรมานเพื่อบังคับให้สารภาพ หน่วยงานของรัฐยังกำหนดระเบียบมากมายในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเพื่อสนับสนุนข้อห้ามเหล่านี้ และสนับสนุนขั้นตอนปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาการใช้พยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยเฉพาะสำหรับคดีที่มีการลงโทษประหารชีวิต อย่างไรก็ตาม กฎหมายของจีนไม่ได้มีข้อห้ามอย่างชัดเจนต่อการใช้พยานหลักฐานที่ได้มาจากการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายในศาล เป็นเหตุให้ยังมีการประหารชีวิตบุคคลต่อไปแม้จะมีพยานหลักฐานที่ชัดเจนว่าคำสั่งประหารชีวิตเกิดจากคำสารภาพที่ได้มาจากการทรมาน

รัฐธรรมนูญอินโดนีเซียห้ามการใช้การทรมาน ประมวลกฎหมายอาญาของอินโดนีเซียระบุว่าข้อมูลใดๆ ที่ผู้ต้องสงสัยให้กับตำรวจจะต้องไม่เกิดจากการบังคับ แต่อินโดนีเซียยังไม่กำหนดให้การทรมานเป็นความผิดทางอาญา ในทางอ้อมเดียวกัน กฎหมายในหลายประเทศรวมทั้งอัฟกานิสถานและอินเดียมีมาตรการเฉพาะเพื่อ

ป้องกันการบังคับให้สารภาพ แต่การทรมานโดยตำรวจก็ยังคงขึ้นอยู่ทั่วไปในประเทศเหล่านี้ และในระหว่างการไต่สวนก็ยังคงมีการนำคำสารภาพที่เกิดจากการบังคับมาใช้เป็นหลักฐาน ที่ญี่ปุ่นและไต้หวันบ่อยครั้งที่มีการนำหลักฐานที่ได้จากการสารภาพมาใช้เพียงอย่างเดียว

© REUTERS/Luis Enrique Asci

การจัดพิธีจุดเทียนรำลึกนอกเรือนจำจางโจวสำหรับ Nguyen Tuong Van จากออสเตรเลีย ในช่วงไม่กี่ชั่วโมงก่อนการประหารชีวิตเขาที่สิงคโปร์ ในเดือนธันวาคม 2548 ชายอายุ 25 ปีคนนี้ได้ถูกลงโทษในข้อหาลักลอบนำเข้ายาเสพติด กฎหมายของสิงคโปร์กำหนดให้การพิสูจน์ตกอยู่กับจำเลย ในคดียาเสพติด โดยจำเลยต้องเป็นผู้พิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเอง

ระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียว

กรณีร้องเรียน

REZA SHAH

มาเลเซีย

YONG VUI KONG

สิงคโปร์

ระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียวเป็นเหตุให้ผู้พิพากษาไม่สามารถใช้ดุลพินิจของตนเอง และไม่สามารถพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งปวงในการพิพากษาคดี ตามกฎหมายสากล มีข้อห้ามต่อการใช้ระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียว เพราะว่ามีลักษณะของการพรากชีวิตโดยพลการและเป็นการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี ศาลและหน่วยงานตุลาการหลายแห่งถือว่าข้อบัญญัติเช่นนี้ไม่ชอบตามรัฐธรรมนูญ

ในปี 2553 ศาลฎีกาแห่ง**บังกลาเทศ** มีคำสั่งว่าให้ระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียวสำหรับความผิดฐานฆ่าคนตายหลังการกระทำชำเราไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา**อินเดีย**มีคำสั่งว่าการลงโทษเช่นนี้ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และในเดือนมิถุนายน 2554 ศาลสูงแห่งเมืองบอมเบย์มีคำสั่งว่าการใช้ระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียวสำหรับการกระทำความผิดฆ่าต่อพระราชบัญญัติยาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท เป็นการละเมิดสิทธิที่จะมีชีวิต ในปี 2549 ที่**ไต้หวัน**มีการยกเลิกระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียวในกฎหมายทั้งสองฉบับนี้

หลายประเทศยังคงมีการใช้ระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียว โดยเฉพาะสำหรับความผิดด้านยาเสพติด (โปรดดูตารางหน้า 10-11) ประเทศ**บรูไน** **ลาว** **มาเลเซีย** **เกาหลีเหนือ** **ปากีสถาน** **สิงคโปร์** และ**ไทย** ต่างมีระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียวสำหรับความผิดฐานครอบครองยาเสพติดในปริมาณจำนวนหนึ่ง ไม่ว่าบุคคลดังกล่าวจะมีการครอบครองยาในปริมาณน้อยหรือเกี่ยวข้องกับยาในปริมาณมาก การบังคับใช้โทษประหารชีวิตสำหรับความผิดด้านยาเสพติดละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศที่อนุญาตให้ใช้โทษประหารได้เฉพาะกับ “ความผิดทางอาญาร้ายแรงสุด”

“ข้อบัญญัติของกฎหมายที่ไม่เปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจอย่างรอบคอบและมีเมตตา กรณีที่เกี่ยวกับชีวิตและความตาย โดยไม่คำนึงถึงพฤติการณ์แห่งความผิดที่เกิดขึ้น และไม่คำนึงถึงความร้ายแรงของความผิด ต้องถือว่าเป็นข้อบัญญัติที่รุนแรง ไม่ยุติธรรมและไม่เป็นธรรม”

ศาลฎีกา อินเดีย ในคดี Mithu v. Punjab (2526)

คนเดินผ่านป้ายเตือนโทษสำหรับคดีค้ายาเสพติด
กัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2550

10 การประหารชีวิตที่ยุติธรรมในภูมิภาคเอเชีย

ยุติการพิจารณาคดีที่ไม่เป็นธรรม ยกเลิกการประหารชีวิต

รัฐที่ยังมีบทบัญญัติ
ให้ประหารชีวิต

อัฟกานิสถาน
บังคลาเทศ
จีน
เกาหลีเหนือ
อินเดีย
อินโดนีเซีย
ญี่ปุ่น
มาเลเซีย
มองโกเลีย
ปากีสถาน
สิงคโปร์
ไต้หวัน *
ไทย
เวียดนาม

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) 2519	พิธีลงนามฉบับที่ 2-30	อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน (CAT) 2530	กฎหมายอาญาไม่ลงโทษประหารชีวิตโดยเด็ดขาด	ข้อบัญญัติที่จำกัดสิทธิในการพิจารณาคดี	กฎหมายอาญาไม่ลงโทษประหารชีวิตโดยเด็ดขาด	การปฏิวัติทางกฎหมาย	การปฏิวัติทางกฎหมาย	การปฏิวัติทางกฎหมาย	การปฏิวัติทางกฎหมาย
1983	1987								
2000	1998								
1998	1988								
1981									
1979	1997								
2006	1998								
1979	1999								
1974	2002								
2010	2010								
2009									
1996	2007								
1982									

รัฐที่ยกเลิกการประหาร
ชีวิตในทางปฏิบัติ

บรูไน
ลาว
มัลดีฟส์
พม่า
นาอูรู
ปาปัวนิวกินี
เกาหลีใต้
ศรีลังกา
ตองกา

2009	2010								
2006	2004								
2001	2001								
2008									
1990	1995	**							
1980	1994								

รัฐที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิตสำหรับ
ความผิดทางอาญาเฉพาะด้าน

ฟิลิปปินส์

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

รัฐที่ยกเลิกการประหารชีวิต
 สำหรับความผิดทางอาญา
 ทุกประเภท

	กลไกระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) 2519 พิธีสารเลือกรับที่ 2 234 อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน (CAT) 2530		
ออสเตรเลีย	1980	1990	1989
ภูฏาน			
กัมพูชา	1992		1992
เนปาล	1991	1998	1991
นิวซีแลนด์	1978	1990	1989
ฟิลิปปินส์	1986	2007	1986
ซามัว	2008		
หมู่เกาะโซโลมอน			
ติมอร์เลสเต	2003	2003	2003
ตูวาลู			
วานูอาตู	2008		2011

ความรับผิดชอบและการปฏิบัติ
 ของรัฐในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ลงนาม
 ให้สัตยาบัน
 ให้ภาคยานุวัติ
 ใช่
 ไม่ใช่

ลงนาม: รัฐแสดงความตั้งใจที่จะศึกษาอนุสัญญาเพื่อที่จะได้ให้สัตยาบันต่อไป การลงนามนั้นเรียกร้องให้รัฐที่จะละเว้นการกระทำใดๆ ที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานั้นๆ

การให้สัตยาบัน หรือภาคยานุวัติ: รัฐได้เข้าร่วมในอนุสัญญานั้นๆ อย่างเป็นทางการ และมีข้อผูกพันตามกฎหมาย

* ได้วันยังไม่เป็นรัฐสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ

** เฉพาะคดีที่มีการไต่สวนในศาลทหาร

เป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ความผิด

กรณีร้องเรียน

REZA SHAH

มาเลเซีย

YONG VUI KONG

สิงคโปร์

หลักการสำคัญของกฎหมายระหว่างประเทศ กำหนดว่า บุคคลใดที่ถูกตั้งข้อหาว่ากระทำความผิดทางอาญา ต้องได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ จนกว่าและต่อเมื่อมีการพิสูจน์ว่ามีความผิดจริงตามกฎหมาย โดยผ่านการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรม สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ไม่เพียงมีผลระหว่างการไต่สวนเท่านั้น แต่ในกระบวนการก่อนหน้าการไต่สวนของศาลด้วย และมีผลต่อผู้ต้องสงสัยทั้งในช่วงก่อนจะมีการตั้งข้อหาทางอาญา และจนกระทั่งมีการตัดสินลงโทษภายหลังการอุทธรณ์คดีในชั้นสุดท้าย มาตราการป้องกันของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิทธิดังกล่าว โดยเน้นว่าอาจมีการบังคับใช้โทษประหารชีวิตได้เฉพาะกรณีที่ “ความผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้รับการพิสูจน์จากพยานหลักฐานที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือจนไม่อาจอธิบายความจริงได้เป็นอย่างอื่น”

“การแก้ปัญหายาเสพติด และการก่อการร้าย ต้องมุ่งที่การคุ้มครองสิทธิของกลุ่มเสี่ยงที่จะต้องได้รับการปฏิบัติตามกฎหมายและบทลงโทษทางอาญา”

สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UN Office on Drugs and Crime - UNODC) มีนาคม 2553

อย่างไรก็ตาม กฎหมายในหลายประเทศในเอเชียแปซิฟิกละเมิดสิทธิดังกล่าว โดยในทางปฏิบัติแล้วมีการผลักภาระพิสูจน์ไปให้กับจำเลยสำหรับความผิดอาญาบางประการ จำเลยที่ถูกตั้งข้อหาความผิดเหล่านั้นในประเทศต่างๆ มักถูกมองว่าเป็นผู้กระทำความผิด และมีภาระที่จะต้องพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเอง

ในประเทศจีน หลักการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ไม่ปรากฏเลยในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในได้หวัน เมื่อเร็วๆ นี้เองที่มีการแก้ไขกฎหมายให้ครอบคลุมหลักการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ส่วนผู้ที่พบว่ามีการครอบครองยาเสพติดเกินปริมาณจำนวนหนึ่งในมาเลเซียและสิงคโปร์ มักถือกันว่ามีความผิดฐานลักลอบค้ายา และมีโทษบังคับเป็นการประหารชีวิต

คนที่ร่วมลงชื่อในจดหมายรณรงค์เพื่อช่วยชีวิต Yong Vui Kong อายุ 19 ปี ซึ่งเป็นนักโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติดที่สิงคโปร์ เมื่อเดือนสิงหาคม 2553 (โปรดดูกรณีศึกษา) ความผิดด้านยาเสพติดในสิงคโปร์ประวางโทษประหารชีวิตเพียงสถานเดียว

สิทธิที่จะมีที่ปรึกษาด้านกฎหมาย

กรณีร้องเรียน

HAKAMADA IWAO

ญี่ปุ่น

HUMPHREY JEFFERSON

อินโดนีเซีย

LENG GUOQUAN

จีน

การเข้าถึงทนายความตั้งแต่การถูกคุมขังในเบื้องต้นเป็นมาตรการสำคัญเพื่อป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายอื่นๆ และช่วยประกันโอกาสที่จะได้รับการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรม เพื่อให้เกิดสิทธิที่จะได้รับการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรม จำเลยจะต้องเข้าถึงทนายความ ไม่เพียงเฉพาะในช่วงของการไต่สวน แต่โดยทันทีเมื่อมีการจับกุม ระหว่างการควบคุมตัว การสอบปากคำ และการไต่สวนมูลฟ้องเบื้องต้น สิทธิการเข้าถึงทนายความมักหมายถึงการที่บุคคลมีสิทธิที่จะร้องขอทนายความตามที่ตนต้องการ กรณีที่จำเลยไม่มีทนายความของตนเอง ก็ควรมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากทนายความตามที่จัดหาให้โดยผู้พิพากษาหรือหน่วยงานตุลาการ กรณีที่จำเลยไม่สามารถจ่ายเงินค่าทนายความได้ ก็จะต้องมีทนายความอาสาที่ให้บริการโดยไม่คิดมูลค่า รวมทั้งในคดีที่มีการลงโทษประหารชีวิต ซึ่งสะท้อนถึงการเลือกของจำเลยเอง

สิทธิการเข้าถึงทนายความยังหมายถึงสิทธิที่จะมีที่ปรึกษาด้านกฎหมายที่มีความสามารถ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Committee) ได้ระบุว่า ทนายความสำหรับจำเลยที่ต้องโทษประหารชีวิตจะต้อง “เป็นตัวแทนอย่างมีประสิทธิภาพของผู้ถูกกล่าวหา” ในทุกขั้นตอนของการไต่สวนคดี และยังระบุว่า กรณีที่ทนายความแสดง “พฤติการณ์ที่ไม่เหมาะสมหรือไร้ความสามารถอย่างชัดเจน” รัฐอาจต้องรับผิดชอบในฐานะละเมิดสิทธิที่จะได้รับการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรม

สิทธิที่จะได้รับการแก้ต่างจากทนายความ ยังรวมถึงสิทธิที่จะสามารถสื่อสารอย่างเป็นความลับกับทนายความ ได้รับความสะดวกเรื่องเวลาและสถานที่เพื่อวางแผนการต่อสู้คดี สำหรับคดีที่มีการลงโทษประหารชีวิต ผู้ถูกกล่าวหาควรมีเวลาและสถานที่เพื่อเตรียมการต่อสู้คดี ซึ่งเหนือกว่าและนอกเหนือจากการอำนวยความสะดวกในคดีทั่วไป โดยอาจรวมถึงการแปลและการมีล่ามโดยไม่คิดมูลค่าหากจำเป็น จำเลยและทนายความควรมีโอกาสที่เท่าเทียมกับอัยการในการนำเสนอความเห็น กรณีที่หน่วยงานของรัฐขัดขวางไม่ให้ทนายความปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นผล รัฐอาจต้องรับผิดชอบในฐานะละเมิดสิทธิที่จะได้รับการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรม

ตลอดทั้งภูมิภาค ผู้ต้องโทษประหารชีวิตมีโอกาสน้อยหรือไม่มีโอกาสที่จะเข้าถึงทนายความเลยหลังถูกจับกุม และในช่วงที่เตรียมต่อสู้คดีหรือการอุทธรณ์คดี

ในประเทศจีน ทางกรออาจขัดขวางหรือกีดกันไม่ให้ทนายความได้พบกับจำเลย ขัดขวางการรวบรวมพยานหลักฐานและการเข้าถึงพยานเอกสารทั้งหลาย รวมทั้งมีการข่มขู่คุกคามทนายความที่ว่าความให้จำเลยในคดีที่อ่อนไหวทางการเมือง บางคนก็ถูกตั้งข้อหาเพราะไปแนะนำลูกความให้ปฏิเสธคำสารภาพที่เกิดจากการบังคับ หรือเสนอให้นำพยานหลักฐานใหม่มาพิจารณาเพื่อหักล้างกับอัยการ

ในประเทศญี่ปุ่น ระบบ *daiyo kangoku* อนุญาตให้ตำรวจควบคุมตัวและสอบปากคำผู้ต้องสงสัยได้นานถึง 23 วัน ในระหว่างการสอบปากคำ ผู้ถูกควบคุมตัวไม่สามารถพบทนายความได้ เพราะมีสมมติฐานว่าถ้าทนายอยู่ด้วยจะทำให้เกิดความยากลำบากมากขึ้นสำหรับตำรวจที่จะ “โน้มน้าวใจให้ผู้ต้องสงสัยบอกความจริง”

“ผู้ที่ถูกลงโทษประหารชีวิตมักไม่สามารถเข้าถึงทนายความ และมักถูกตัดสิทธิลงโทษภายหลังการไต่สวนคดีต่างๆ ที่ไม่มีพยานหลักฐาน หรือไม่มีการเรียกตัวพยานของจำเลยมาสอบปากคำ”

ผู้รายงานพิเศษด้านการสังหารนอกกระบวนการกฎหมาย โดยรวบรวมหรือโดยพลการให้ความเห็นต่อกรณีของอัฟกานิสถานในปี 2552

สิทธิเพื่อขอทบทวนและลดหย่อนโทษ

กรณีร้องเรียน

CHIOU HO-SHUN
ไต้หวัน

สิทธิในการอุทธรณ์คดีต่อศาลลำดับถัดไปเพื่อขอให้ทบทวนคำตัดสินและบทลงโทษ เป็นมาตรการป้องกันที่สำคัญเพื่อคุ้มครองสิทธิของจำเลย มาตรการป้องกันของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสังคมแห่งสหประชาชาติ กำหนดให้การอุทธรณ์คดีเป็นสิทธิในเชิงบังคับ การพิจารณาคดีของศาลลำดับถัดไปช่วยให้สามารถทบทวนโทษประหารชีวิตแต่ละคดีได้ และอาจทำให้พบข้อบกพร่องในการปฏิบัติตามหลักการเพื่อประกันว่าจะมีการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรม และในบางกรณีอาจจำเป็นต้องมีการไต่สวนคดีใหม่ หรือมีการแก้ไขกฎหมาย หรือมีการปฏิรูปอย่างอื่น แต่ในประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้และเหนือ และบางส่วนของปากีสถาน ไม่มีข้อบัญญัติที่บังคับให้ต้องมีการอุทธรณ์ต่อศาลในลำดับถัดไป

ในปี 2550 ศาลประชาชนสูงสุดของจีน ได้อ้างอำนาจที่จะทบทวนคำตัดสินลงโทษประหารชีวิตของศาลชั้นต้นทั้งหมด ในเดือนพฤศจิกายน 2553 Hu Yunteng ผู้อำนวยการแผนกวิจัยของศาลบอกว่า โดยเฉลี่ยแล้วในแต่ละปีศาลสูงสุดได้กลับคำตัดสินลงโทษประหารชีวิต 10% ที่เป็นคำตัดสินของศาลชั้นต้น ตั้งแต่ปี 2550 การกลับคำตัดสินส่วนใหญ่แล้วเป็นเพราะพยานหลักฐานไม่เพียงพอ กระบวนการตัดสินบทลงโทษไม่เหมาะสม หรือมีข้อบกพร่องในขั้นตอนการปฏิบัติ

เมื่อขั้นตอนการอุทธรณ์คดีสิ้นสุดลง จำเลยก็ยังคงมีสิทธิที่จะขอรับการลดหย่อนโทษ อย่างไรก็ตาม ในหลายประเทศไม่มีการกำหนดขั้นตอนการลดหย่อนโทษ หรือมีแต่ก็ไม่นำมาปฏิบัติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนระบุว่า สิทธิที่จะได้รับการลดหย่อนโทษ ซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนปฏิบัติตามกฎหมาย จะต้องได้รับการสนับสนุนจากหลักประกันในเชิงขั้นตอนเพื่อไม่ให้สิทธิดังกล่าวกลายเป็นแค่พิธีกรรมที่ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

แม้ว่ารัฐธรรมนูญจีนกำหนดขั้นตอนการขอภัยโทษ กรณีพิเศษไว้ แต่กรณีศาลลงโทษประหารชีวิตจะไม่มีขั้นตอนการลดหย่อนโทษดังกล่าว และตั้งแต่ปี 2518 เป็นต้นมา ไม่มีนักโทษประหารคนไหนได้รับการภัยโทษ ในทำนองเดียวกัน การภัยโทษหรือการเปลี่ยนโทษมักไม่ค่อยเกิดขึ้นที่ญี่ปุ่นและสิงคโปร์ ความคลุมเครือของกระบวนการลดหย่อนโทษที่มีอยู่ในภูมิภาคนี้ เปิดโอกาสให้ฝ่ายบริหารทั้งรัฐบาลหรือประธานาธิบดีที่จะใช้อำนาจค่อนข้างมากต่อชีวิตและความตายของบุคคลที่ถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิต และเป็นการกระทำที่ไม่สามารถตรวจสอบได้

ซ้าย: นักกิจกรรมเกาหลีใต้ปล่อยนกพิราบเป็นสัญลักษณ์ของนักโทษในแดนประหารระหว่างการณรงค์ที่กรุงโซล ธันวาคม 2550

นักกิจกรรมเยาวชนในไต้หวันซึ่งมีข้อความว่า "ถูกพิพากษาประหารชีวิตเนื่องจากการผลิตเงินสกปรก - ประเทศจีน" เป็นส่วนหนึ่งของการรณรงค์ยุติโทษประหารชีวิตในบาเดน ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ เดือนมีนาคม 2553

ศาลพิเศษและการเร่งพิจารณาคดี

กรณีร้องเรียน

AFTAB BAHADUR

ปากีสถาน

DEVENDER PAL SINGH

อินเดีย

ศาลพิเศษแบบที่มีอยู่ในประเทศจีน เกาหลีเหนือ และปากีสถาน มักละเมิดสิทธิที่จะมีตัวแทนด้านกฎหมาย สิทธิในการอุทธรณ์คดี และสิทธิที่จะไม่ถูกบังคับให้สารภาพผิด ในศาลพิเศษบางแห่ง กลับมีการให้เจ้าหน้าที่ทหารเป็นผู้นั่งพิจารณาคดี แทนที่จะเป็นผู้พิพากษาอิสระ

ในประเทศอื่นๆ ในช่วงที่มีการปราบปรามอาชญากรรมอย่างหนัก ศาลมักมีคำสั่งลงโทษประหารชีวิตหลังการไต่สวนที่ไม่สมบูรณ์ หรือการประหารชีวิตผู้กระทำความผิดในคดีที่ปกติแล้วไม่จำเป็นต้องได้รับโทษรุนแรง เช่นนี้ อย่างเช่น กรณีของประเทศจีนช่วงที่มีการรณรงค์ปราบปรามอาชญากรรม (“Strike Hard”) ซึ่งมักกระทำอย่างสม่ำเสมอต่อผู้ค้ายาและความผิดอื่นๆ

“สภาพการณ์ที่การทำหน้าที่และอำนาจของฝ่ายตุลาการกับฝ่ายบริหารไม่ได้แบ่งแยกอย่างชัดเจน หรือสภาพที่ฝ่ายบริหารมีอำนาจควบคุมหรือสั่งการฝ่ายตุลาการได้ เป็นสภาพที่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของศาลที่เป็นอิสระ”

ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (General Comment of Human Rights Committee) ข้อ 14 ของ ICCPR 2550

ในประเทศปากีสถานข้อบัญญัติในพระราชบัญญัติต่อต้านการก่อการร้าย พ.ศ.2540 อนุญาตให้นำตัวพลเรือนไปไต่สวนในศาลทหาร แต่สองปีต่อมาศาลฎีกามีคำสั่งว่าเป็นการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่ศาลต่อต้านการก่อการร้ายก็ยังตัดสินประหารชีวิตคนต่อไป มีการกีดกันไม่ให้สาธารณะชนเข้าถึง และมีข้อกำหนดให้ต้องไต่สวนคดีให้แล้วเสร็จภายในเวลาเจ็ดวันทำการ ซึ่งสร้างแรงกดดันอย่างมากให้ผู้พิพากษาในการตัดสินลงโทษ ในเดือนมิถุนายน 2554 ประธานาธิบดีปากีสถานได้ลงนามในระเบียบปฏิบัติ (เพื่อสนับสนุนอำนาจพลเรือน) [Action (in Aid of Civil Powers) Regulations] ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจกองกำลังฝ่ายความมั่นคงซึ่งปฏิบัติงานในเขตยึดครองของชนเผ่าอูลัน ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถควบคุมตัวบุคคลได้โดยพลการและไม่มีเวลาจำกัด ระเบียบดังกล่าวยังให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่ความมั่นคงในการจัดตั้งศาลและพิพากษาลงโทษทั้งการจำคุกหรือการประหารชีวิต คำให้การจากเจ้าหน้าที่ความมั่นคงเป็นหลักฐานเพียงพอที่จะใช้ลงโทษได้เลย และไม่อนุญาตให้อุทธรณ์คำตัดสินและบทลงโทษ

© องค์การนิรโทษกรรมสากล

สมาชิกกลุ่มพันธมิตรเพื่อยุติโทษประหารชีวิตแห่งไต้หวัน ร่วมกับนักกิจกรรมคนอื่นในการประชุมระดับโลกเพื่อต่อต้านโทษประหารชีวิตครั้งที่สี่ ที่กรุงเนิว่า สวิตเซอร์แลนด์ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2553

ศาลที่เป็นอิสระ

ผู้พิพากษาต้องสามารถตัดสินอรรถคดีโดยไม่ลำเอียง โดยยึดมั่นตามพื้นฐานข้อเท็จจริงและกฎหมาย ไม่ถูกควบคุม จำกัดโดยมิชอบ ไม่ถูกชี้นำ ไม่ถูกกดดัน ช่มชู้หรือแทรกแซง ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ปรากฏตามหลักการที่ 2 ของหลักการพื้นฐานว่าด้วยความเป็นอิสระของศาล (UN Basic Principles on the Independence of the Judiciary) และยังมีมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติอื่นๆ สำหรับทนายความและอัยการซึ่งจะต้องเป็นอิสระและปลอดจากการแทรกแซงโดยมิชอบ แต่แม้จะมีมาตรฐานดังกล่าว ในหลายประเทศรวมทั้งอัฟกานิสถาน บังคลาเทศ จีน อินโดนีเซีย มัลดีฟส์ เกาหลีเหนือ ปากีสถาน ศรีลังกา และเวียดนาม หลักประกันการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรมก็ไร้ความหมาย เมื่อองค์ประกอบต่างๆ ของระบบยุติธรรมทางอาญา ทั้งตำรวจ อัยการ ทนายความและศาล ไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นอิสระจากอิทธิพลทางการเมืองและอื่นๆ

จดหมายรณรงค์เพื่อ Chiou Ho-shun ซึ่งถูกควบคุมตัวเป็นเวลา 21 ปี คดีของเขานับเป็นคดีที่ยังไม่มีการตัดสินยาวนานสุดในประวัติศาสตร์ของไต้หวัน เขากล่าวถึงจดหมายที่ส่งมาถึงว่า "เพื่อนของผมทุกคนที่ลงชื่อในจดหมายนี้ แสดงความรักอย่างจริงจังต่อผม ผมถือว่าจดหมายทุกฉบับมีค่าเป็นอย่างยิ่ง"

© Lin Hsin-Yi / TAEDP

ความโปร่งใส

ตามหลักกฎหมายสากล รัฐบาลต้องมีความโปร่งใสในการบังคับใช้โทษประหารชีวิต คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติได้กระตุ้นให้รัฐต่างๆ ตีพิมพ์ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนการตัดสินลงโทษประหารชีวิต การประหารชีวิต การกลับคำตัดสินลงโทษในช่วงอุทธรณ์ และจำนวนการขอภัยโทษอย่างสม่ำเสมอ

“เพื่อให้ทุกส่วนของรัฐบาลและ
สาธารณะชนมีโอกาสพิจารณาว่าการ
ลงโทษอย่างเป็นธรรมและไม่เลือก
ปฏิบัติ อย่างน้อยที่สุดแล้ว การบริหาร
งานยุติธรรม ต้องมีความโปร่งใส”

ผู้รายงานพิเศษด้านการสังหารนอกกระบวนการกฎหมาย
โดยรวบรัดหรือโดยพลการ ปี 2549

ถ้าประชาชนได้รับข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่ามี การบังคับใช้การลงโทษประหารชีวิตอย่างไร และสามารถ
ประเมินว่ามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรมหรือไม่ จะทำให้พวกเขา
สามารถตัดสินใจได้ดีขึ้นว่า ควรจะมีโทษประหารชีวิตต่อไปหรือไม่ ข้อมูลเหล่านี้มีส่วนช่วย
เปลี่ยนความเห็นที่นำไปสู่การยกเลิกโทษประหารชีวิตในฟิลิปปินส์เมื่อปี 2549

การเก็บข้อมูลคดีที่มีการลงโทษประหารชีวิตของนักรณรงค์ยังคงมีความสำคัญเพื่อเปิดโปงความ
อยุติธรรม แต่ก็มีความพยายามขัดขวางการทำงานเช่นนั้นในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เพราะ
ในหลายประเทศ จำนวนการประหารชีวิตและข้อมูลที่เกี่ยวข้องถือว่าเป็นความลับของรัฐ ส่วน
ที่ญี่ปุ่นและไต้หวัน นักโทษมักถูกประหารโดยไม่มีการเตือนล่วงหน้า ครอบครัวและทนายความ
ได้รับแจ้งก็เมื่อประหารเสร็จแล้ว ส่วนรัฐบาลจีน มาเลเซีย มองโกเลีย เกาหลีเหนือและ
เวียดนาม มักจะไม่เผยแพร่ข้อมูลคำตัดสินในคดีที่มีการลงโทษประหารชีวิตและการประหารชีวิต
ต่อสาธารณะ

ห้องประหารชีวิต (แขวนคอ) ที่ศูนย์ควบคุมตัว
กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เมื่อเดือนสิงหาคม
2550 ช่องที่จะเปิดออกหลังจากกดปุ่มเพื่อให้ผู้ถูก
แขวนคอตกลงไปเป็นช่องสี่เหลี่ยมสีแดงบนพื้น

สรุป

ทุกคนที่ถูกตั้งข้อหาว่ากระทำความผิดย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรม จำเลยที่ถูกปฏิเสธไม่ให้ได้รับกระบวนการอันควรแห่งกฎหมายในการไต่สวนคดีอาญา ก็เท่ากับถูกปฏิเสธไม่ให้ได้รับความยุติธรรม

ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ทุกปีจะมีคนหลายพันคนที่ถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิตและถูกประหาร อันเป็นผลมาจาก การไต่สวนคดีอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ทำลายหลักนิติธรรม และละเมิดสิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรมและข้อห้ามต่อการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายอื่นๆ

ในรายงานฉบับนี้ มีการทบทวนคดีต่างๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนถึงอันตรายร้ายแรงของการใช้โทษประหารชีวิต การตัดสินว่าใครจะถูกประหารและใครที่จะรอด มักไม่ได้ขึ้นอยู่กับพฤติการณ์ของความผิด แต่ขึ้นอยู่กับชาติพันธุ์หรืออัตลักษณ์อื่นๆ ของจำเลยเองด้วย ขึ้นอยู่กับสถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมของบุคคล หรือขึ้นอยู่กับความสามารถของจำเลยที่จะทำความเข้าใจและเจรจาในระหว่างการไต่สวนคดี การได้รับความช่วยเหลือและเข้าถึงทนายความอย่างเพียงพอ และปัจจัยอื่นๆ ที่จำแนกว่าจำเลยจะสามารถท้าทายความไม่เป็นธรรมของระบบยุติธรรมทางอาญาที่มุ่งผลักดันตนเองให้เข้าสู่หนทางแห่งความตายได้

การยกเลิกโทษประหารเท่านั้นจะเป็นหลักประกันว่าผู้บริสุทธิ์จะไม่ถูกประหารชีวิตอีกต่อไป เครือข่าย ADPAN ต่อต้านโทษประหารโดยเป็นไปตามหลักการ และเรียกร้องให้รัฐทุกแห่งดำเนินมาตรการเพื่อชะลอการลงโทษประหารชีวิตในระหว่างที่มีการพิจารณายกเลิกโดยสิ้นเชิง การยกเลิกโทษประหารชีวิตจะแสดงถึงเจตจำนงของสังคมที่จะมุ่งสู่ความเป็นธรรมและความยุติธรรม แทนที่จะมาขอโทษเมื่อมีการประหารชีวิตผิดพลาด การขอโทษอย่างเดียวยังคงไม่เพียงพอ

“ใช้ กฎหมายก็คือกฎหมาย แต่ผมหวังว่าสภาจะยกเลิกโทษประหาร เพราะถ้ามีการตัดสินผิดพลาด จะกลายเป็นสิ่งที่ไม่อาจแก้ไขได้ เรามีวิธีการอย่างอื่นที่ใช้จัดการกับอาชญากรรมร้ายแรง”

Datuk K.C. Vohrah อดีตผู้พิพากษาศาลสูงและศาลอุทธรณ์ของมาเลเซีย

การประท้วงนอกสำนักงานผู้แทนประเทศจีนที่ฮ่องกง
สิงหาคม 2553

ข้อเสนอแนะ

สำหรับรัฐที่ยังคงมีโทษประหารชีวิตอยู่

- ★ จัดทำความตกลงชั่วคราวเพื่อยุติการใช้โทษประหารชีวิต ทั้งนี้เป็นไปตามมติสมัชชาความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ
- ★ เปลี่ยนโทษจากประหารชีวิตเป็นโทษอย่างอื่น
- ★ แก้ไขกฎหมาย นโยบาย และการปฏิบัติเพื่อประกันให้เกิดการไต่สวนคดีอย่างเป็นธรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยเฉพาะการส่งเสริมหลักการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ สิทธิการเข้าถึงทนายความ และการคุ้มครองจากการบังคับให้สารภาพผิดและการเลือกปฏิบัติ
- ★ ในระหว่างรอการยกเลิกโทษประหารชีวิต ต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลที่จำกัดการใช้โทษประหารชีวิตอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะให้นำมาใช้กรณีที่เป็น “ความผิดทางอาญาร้ายแรงสุด” และให้ยกเลิกระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียว

จากบนลงล่าง: นักกิจกรรมที่เป็นชาวชนในอินเดีย เมื่อเดือนตุลาคม 2551 การชุมนุมในโอกาสวันต่อต้านโทษประหารชีวิตโลกที่อินโดนีเซีย ในเดือนตุลาคม 2553 (CC BY-NC-SA 2.0) นักกิจกรรมเข้าร่วมในกิจกรรม “เมืองเพื่อชีวิต” (Cities for Life) เป็นกิจกรรมต่อต้านโทษประหารชีวิตประจำปีจัดขึ้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2553 ที่เขต Hehwa-dong กรุงโซล เกาหลีใต้

© องค์การนิโทษกรรมสากล

ANTI
DEATH
PENALTY
ASIA
NETWORK

เครือข่ายต่อต้านโทษประหารชีวิตแห่งเอเชียแปซิฟิก
The Anti-Death Penalty Asia Network (ADPAN)

ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2549 โดยเป็นเครือข่ายอิสระระดับภูมิภาคที่รณรงค์เพื่อยุติโทษประหารชีวิตทั่วภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เครือข่ายฯ เป็นอิสระจากรัฐบาลและกลุ่มการเมืองหรือศาสนาใดๆ โดยมีสมาชิกประกอบด้วย ทนายความ องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มประชาสังคม ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน และนักกิจกรรมจาก 23 ประเทศ งานของเครือข่ายฯ มีความเร่งด่วนอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาถึงความอยู่ยงคงกระพันที่เกิดจากการไต่สวนคดีอย่างไม่เป็นธรรมในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โปรดดูรายชื่อองค์กรสมาชิกที่ปกแน้ม www.facebook.com/groups/358635539514/

ดัชนี: ASA 01/022/2011
Thai

ธันวาคม 2554

พิมพ์โดย:
Amnesty International
International Secretariat
Peter Benenson House
1 Easton Street
London WC1X 0DW
United Kingdom